

Aanleiding

De Commissie Wetenschappelijke Integriteit UM heeft op (..) 2014 een door (..) (klager) ingediende klacht ontvangen. Deze klacht spitst zich toe op mogelijke schending van de wetenschappelijke integriteit door (..) (beklaagde). Ten tijde van de veronderstelde schending van de wetenschappelijke integriteit was beklagde in dienst van de Universiteit Maastricht.

1. Klacht validiteit van de data ongegrond

De klacht van klager heeft betrekking op twee artikelen:

(..)

Klager geeft aan dat hij de klacht indient met medeweten en steun van de co-auteurs.

Klager uit bezorgdheid over de validiteit van de data die gebruikt zijn bij de totstandkoming van de twee artikelen. Klager onderbouwt dit in drie punten:

- 1) De data werden erg snel verzameld en geanalyseerd
- 2) Er zijn proefpersonen geexcludeerd zonder dat dit in het artikel vermeld is
- 3) De uitkomsten van het onderzoek zijn te mooi om waar te zijn

In de klacht schetst klager de geschiedenis van de samenwerking met beklagde en de pogingen die klager gedaan heeft om de bezorgdheid weg te nemen. Ten tijde van de finalisering van het artikel dat in (..) gepubliceerd is, had klager twijfels over de uitkomsten die in de ogen van klager “too good to be true” waren. Op verzoek van klager heeft beklagde de (ruwe) data doen toekomen. Een door klager uitgevoerde heranalyse op basis van deze data nam de twijfels weg. Klager merkt op in de loop der jaren vaker benaderd te zijn door onderzoekers die aan klager hun twijfels uitten over de wetenschappelijke integriteit van beklagde. (..) Klager heeft daarom opnieuw contact opgenomen met beklagde en afgesproken dat beklagde in samenspraak met de decaan van de (..), de ruwe data zou verzamelen in het archief van (..) en dit aan klager doen toekomen.

Klager heeft inderdaad de betreffende data ontvangen, maar geeft aan dat klager hieruit niet kan opmaken of deze al dan niet gemanipuleerd zijn. Alleen de digitale bestanden en audio-opnamen die gebruikt zijn voor het onderzoek zouden onomstotelijk bewijs kunnen leveren voor de validiteit van de data. Na de uitdiensttreding van beklagde bij de (..) zijn deze bestanden echter gewist.

Op basis van de bevindingen in het (..) archief heeft beklagde klager laten weten dat er in totaal 14 subjecten geexcludeerd zijn uit het onderzoek waarop het artikel uit (..) gebaseerd is. Er zijn geen subjecten geexcludeerd uit het onderzoek waarop het artikel uit (..) gebaseerd is.

Klager is van mening dat deze uitsluiting van subjecten vermeld had moeten worden in het artikel uit (...). Ook acht klager het gegeven de aard van het onderzoek onwaarschijnlijk dat geen enkel subject is geexcludeerd uit het onderzoek ten behoeve van het artikel uit (...).

Klager geeft aan dat er veel zaken in het voordeel van beklaagde pleiten. Beklaagde heeft klager van de gevraagde informatie voorzien en het verwijderen van de digitale data en audiobestanden zijn beklaagde niet te verwijten. Ook zijn er veel onderzoekers die klager hebben laten weten geen enkele twijfel te hebben aan de wetenschappelijke integriteit van beklaagde.

Tot slot spreekt klager de hoop uit dat er geen onrechtmatigheden geweest zijn bij de totstandkoming van de artikelen. Klager stelt voor een onafhankelijke deskundige of een team van deskundigen in te schakelen om het artikel en de validiteit van de data die in het archief bij (...) aanwezig zijn te beoordelen.

2. Verweer

Beklaagde heeft per brief van 15 januari 2014 gereageerd op de klacht van klager.

(..)

Beklaagde stelt na overleg met klager en de decaan en in aanwezigheid van enkele getuigen een bezoek gebracht te hebben aan het archief van (...). Tijdens dat bezoek bemerkte beklaagde dat het digitale archief gewist is. Beklaagde heeft dit gemeld aan de decaan, die later gemeld heeft dat de data volgens formele procedures verwijderd zijn zonder dat beklaagde hiervan op de hoogte gesteld is. Dit is ook door beklaagde en decaan aan klager gemeld. Op een oude laptop heeft beklaagde nog een gedeelte van de data terug kunnen vinden en deze aan klager gezonden.

Ten aanzien van de drie door klager gestelde punten merkt beklaagde het volgende op:

- 1) Klager merkt op dat de studies erg snel zijn uitgevoerd: beklaagde geeft aan dat aan beide artikelen door meerdere personen (waaronder twee fulltime onderzoeksassistenten) ongeveer acht maanden gewerkt is
- 2) Klager geeft aan dat er proefpersonen geexcludeerd zijn zonder dit te vermelden in het artikel: beklaagde merkt op dat de gezamenlijke auteurs van het artikel destijds het nut niet inzagen van het rapporteren van missende data en de daaropvolgende exclusies. Volgens beklaagde ging het om een zeer kleine proportie exclusies van proefpersonen en tastte dit de conclusies van het artikel niet aan. Een op verzoek uitgevoerde heranalyse bevestigde dit. Deze analyse is ook met klager gedeeld. Beklaagde stelt dat het achteraf gezien zeker wenselijk geweest was om de exclusies toch te melden. Met betrekking tot het artikel uit (...) stelt beklaagde dat uitval zo goed als onmogelijk was omdat deze studie slechts bestond uit één testsessie. Daarom zijn geen subjecten geexcludeerd uit deze studie.
- 3) Klager stelt dat de data te mooi om waar te zijn zijn: beklaagde stelt dat onderzoeksresultaten anders kunnen zijn dan verwacht, zeker in een onderzoeksveld waar tot dan toe weinig onderzoek is gedaan. Beklaagde acht deze bewering overdreven en stelt dat ze beperkt onderbouwd is.

In het verweer gaat beklaagde nader in op de rol van (..)-medewerkers bij het verwijderen van het digitale archief en wijst op de betrokkenheid en verantwoordelijkheid van de overige auteurs bij de totstandkoming van de artikelen. Beklaagde geeft aan alle medewerking verleend te hebben bij het beantwoorden van de vragen van klager. Ook heeft beklaagde aangeboden klager te bezoeken in (..) om de casus te bespreken. Klager heeft dit volgens beklaagde geweigerd.

3. Procedure

De Commissie heeft in eerste instantie kennis genomen van de klacht. De commissie heeft geoordeeld dat de klacht ontvankelijk was en heeft zowel het College van Bestuur als de decaan (..) hiervan op de hoogte gesteld. Vervolgens is beklaagde verzocht om schriftelijk verweer. De commissie heeft kennis genomen van dit verweer. De commissie heeft vervolgens klager en beklaagde gehoord. Beklaagde is in persoon voor de commissie verschenen en heeft zich hierbij laten bijstaan door (..) (op persoonlijke titel). (..) Klager is telefonisch door de commissie gehoord. Naast het horen van klager en beklaagde heeft de commissie bij de decaan (..) navraag gedaan naar het verwijderen van de digitale bestanden. De decaan (..) heeft de vragen van de commissie schriftelijk beantwoord. De commissie heeft tevens gesproken met (..), aangezien (..) co-auteur is van beide artikelen en beklaagde (..) regelmatig opvoert in het verweer.

4. Overwegingen van de Commissie

Klager heeft in de klacht drie elementen geformuleerd op basis waarvan klager vermoedt dat de wetenschappelijke integriteit bij de totstandkoming van de twee artikelen in het geding is. De commissie heeft bij haar overwegingen mede betrokken de bijlage bij de Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit UM bevattende een opsomming van gedragingen die in ieder geval tot schending van de wetenschappelijke integriteit moeten worden gerekend.

De klacht zou betrekking hebben op het figneren of falsificeren van gegevens en/of het begaan van verwijtbare onzorgvuldigheden (in de opsomming vermeld onder de punten 1, 2, en 7).

De klacht bestaat uit drie elementen. Ten aanzien van het eerste element, het onderzoek zou te snel zijn uitgevoerd, is de commissie van mening dat snelheid geen criterium is bij de beoordeling wetenschappelijke integriteit. Snel werken (wat overigens ook maar een relatief begrip is) is iets anders dan onzorgvuldig werken of de wetenschappelijke integriteit schenden. Beklaagde heeft bovendien aannemelijk gemaakt dat aan beide artikelen door meerdere personen ruim acht maanden gewerkt is.

Ten aanzien van het tweede element, exclusie van proefpersonen zonder dat dit in het artikel vermeld is deelt de commissie de mening van beklaagde dat dit alleen betrekking kan hebben op het eerste artikel uit (..) omdat er voor het artikel uit (..) slechts één testsessie was. De commissie deelt tevens de mening van zowel klager als beklaagde dat deze exclusie in het betreffende artikel aangegeven had moeten worden. De commissie ziet de totstandkoming van dit artikel echter als een teamprestatie, waarvoor alle auteurs verantwoordelijkheid dragen. Ten tijde van de totstandkoming van het artikel was beklaagde als (..) verbonden aan de (..). De commissie is van mening dat de senior-auteurs

de plicht hebben junior-auteurs optimaal te begeleiden binnen alle stappen van het proces dat leidt tot een publicatie. De commissie is van mening dat het niet gepast is om deze verantwoordelijkheid eenzijdig en pas jaren later bij de junior-auteur neer te leggen.

Ten aanzien van het derde element, de data zouden te mooi zijn om waar te zijn, is de commissie van mening dat dit element onvoldoende onderbouwd is en er geen aanleiding is om schending van de wetenschappelijke integriteit te vermoeden. Uit de schriftelijke stukken en gesprekken met betrokkenen is de commissie gebleken dat er onvoldoende aanleiding is om op basis hiervan de klacht gegrond te verklaren of nader onderzoek in te stellen. De commissie is niet van mening dat er in dit geval sprake is van het figneren of falsificeren van gegevens en/of het begaan van verwijtbare onzorgvuldigheden.

De commissie is van mening dat beklagde voldoende aannemelijk gemaakt heeft dat beklagde alle medewerking heeft willen verlenen aan het beantwoorden van vragen van klager.

De commissie deelt de mening van zowel klager als beklagde dat het bijzonder spijtig is dat het digitale archief gewist is. De universiteit dient te allen tijde te waarborgen dat digitale gegevens veilig gearchiveerd worden en niet verwijderd worden zonder daarover met de 'eigenaren' te communiceren. Anderzijds is de commissie van mening dat beklagde ten tijde van het vertrek van de (..) ook de verantwoordelijkheid had om zich te vergewissen van de veilige opslag van de data of te zorgen voor een back-up. De commissie wil echter geen verder oordeel uitspreken over de gang van zaken rondom het zonder medeweten van beklagde verwijderen van de data. De commissie heeft van de decaan (..) begrepen dat de procedures binnen (..) inmiddels aangepast zijn waardoor een dergelijk geval niet meer kan voorkomen. De commissie spreekt de hoop uit dat dit ook op andere plaatsen binnen de universiteit gewaarborgd is.

De commissie ziet onvoldoende reden om het verzoek van klager om een onafhankelijke expert of experts aan te wijzen te honoreren. Tijdens het gesprek met beklagde is deze optie door de commissie aan beklagde voorgelegd. Beklagde heeft aangegeven niet in te willen staan voor de validiteit van de schriftelijke data die nog in het (..)-archief aanwezig zijn, aangezien deze data bijna (..) jaar in een voor iedereen toegankelijke ruimte opgeslagen zijn geweest. Beklagde heeft geen aanwijzingen dat iemand iets aan deze data veranderd zou hebben, maar kan dit ook niet uitsluiten. De commissie kan beklagde hierin volgen.

De commissie beveelt de auteurs van het artikel uit (..) aan om gezamenlijk een addendum bij dit artikel op te stellen en bij het betreffende tijdschrift in te dienen. In dit addendum moet de exclusie van proefpersonen gemeld en toegelicht worden. Zoals eerder gezegd beschouwt de commissie de totstandkoming van het artikel als een teamprestatie en ziet het opstellen van dit addendum als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle auteurs.

5. Advies van de Commissie aan het College van Bestuur

De Commissie Wetenschappelijke Integriteit UM adviseert het College van Bestuur om de klacht van klager jegens beklagde ontvankelijk, maar niet gegrond te verklaren.

De commissie adviseert het College van Bestuur tevens om de auteurs van het artikel uit (..) op te roepen om gezamenlijk een addendum op te stellen bij het artikel uit (..) waarin exclusie van proefpersonen wordt gemeld en toegelicht.

6. Oordeel College van Bestuur

Het College van Bestuur heeft het advies van de Commissie Wetenschappelijke Integriteit tot aanvankelijk oordeel overgenomen. De klacht is ontvankelijk, maar niet gegrond verklaard. Het College van Bestuur heeft tevens de auteurs van het artikel uit (..) opgeroepen om gezamenlijk een addendum op te stellen bij het artikel uit (..) waarin exclusie van proefpersonen wordt gemeld en toegelicht.

Binnen de termijn van zes weken is er bij het LOWI geen advies inzake de klacht gevraagd. Het College van Bestuur heeft haar aanvankelijke oordeel derhalve op 26 augustus 2014 bekrachtigd.